

Český telekomunikační úřad
Sokolovská 219
Praha 9
poštovní příhrádka 02
225 02 Praha 025

dne / date 18.7.2008

věc / re **Připomínky společnosti T-Mobile Czech Republic a.s. k návrhu analýzy trhu č. A/X/XX.2008-Y - veřejně dostupné národní telefonní služby poskytované v pevném místě pro nepodnikající fyzické osoby**

Formulář pro uplatnění připomínek, stanovisek a názorů

NÁZEV NÁVRHU OPATŘENÍ KE KONZULTACI:	Návrh analýzy trhu č. A/X/XX.2008-Y Veřejně dostupné národní telefonní služby poskytované v pevném místě pro nepodnikající fyzické osoby.
IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE DOTČENÉHO SUBJEKTU:	T-Mobile Czech Republic a.s. Tomíčková 2144/1 149 00 Praha 4
IČ:	649 49 681
Kontaktní osoba:	Ing. Martin Čechák Senior specialista regulace mobil: +420 603 404 316 e-mail: martin.cechak@t-mobile.cz
DŮVĚRNOST POSKYTNUTÝCH INFORMACÍ:	připomínky neobsahují důvěrné informace, ani informace tvořící předmět obchodního tajemství společnosti T-Mobile
Jméno a příjmení, funkce oprávněné osoby:	Ing. Richard Stonavský Senior manažer regulace

Úvod

Společnost T-Mobile Czech Republic a.s. (dále jen „T-Mobile“) vítá možnost uplatnit své připomínky a komentáře k návrhu opatření obecné povahy č. A/X/XX.2008-Y, kterým se vydává analýza trhu veřejně dostupných národních telefonních služeb poskytovaných v pevném místě pro nepodnikající fyzické osoby (dále jen „návrh“), který byl dne 19.6.2008 zveřejněn ke konzultaci na webových stránkách Českého telekomunikačního úřadu (dále jen „Úřad“).

Úřad návrh již jednou konzultoval (viz „Výzva k uplatnění připomínek k návrhu opatření obecné povahy analýzy trhu č. A/X/XX.2008-Y, bývalého trhu č. 3 - veřejně dostupné národní telefonní služby poskytované v pevném místě pro nepodnikající fyzické osoby“ ze dne 5.3.2008) a v rámci této veřejné konzultace T-Mobile zaslal Úřadu své připomínky (viz „Připomínky společnosti T-Mobile Czech Republic a.s. k návrhu analýzy trhu č. A/X/XX.2008-Y - Veřejně dostupné národní telefonní služby poskytované v pevném místě pro nepodnikající fyzické osoby“ ze dne 4.4.2008).

Nyní konzultovaný návrh se od návrhu analýzy zveřejněného ke konzultaci dne 5.3.2008 liší pouze tím, že Úřad se nyní zaměřil pouze na jedno jediné kritérium testu tří kritérií (přítomnost velkých a trvalých překážek vstupu na trh) a to prakticky ve stejné úrovni detailu, v jaké se jím zabýval již v minulém návrhu. T-Mobile je z tohoto důvodu názoru, že jím vznesené připomínky uplatňované T-Mobile dne 4.4.2008 nadále platí i pro nově zveřejněný návrh, konkrétně tedy:

Klíčové připomínky k návrhu (blíže specifikované v následujícím textu) jsou tyto:

- **Úřad se provedením testu tří kritérií v případě trhu veřejně dostupných národních telefonních služeb poskytovaných v pevném místě pro nepodnikající fyzické osoby (dále jen „trh č. 3“) zabýval pouze formálně a zcela nedostatečně odůvodnil na základě kterých skutečností dospěl k závěru, že trh č. 3 v podmínkách České republiky nadále nesplňuje test tří kritérií (resp. Úřadem jediné zkoumané kritérium „přítomnosti velkých a trvalých překážek vstupu na trh“).**
- **Test tří kritérií byl proveden metodicky nesprávným způsobem, neboť nebyl proveden za předpokladu, že na tomto trhu (popřípadě na trzích s tímto trhem souvisejících) není uplatňována žádná regulace ex-ante.**
- **T-Mobile se domnívá, že trh č. 3 v podmínkách České republiky nadále splňuje test tří kritérií.**
- **Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“) stejně jako Rámcová směrnice¹ předpokládají, že uložená nápravná opatření na příslušném relevantním trhu lze zrušit pouze tehdy, pokud je tento trh shledán efektivně konkurenčním.**

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací

I. PŘIPOMÍNKY K JEDNOTLIVÝM ČÁSTEM/USTANOVENÍM NÁVRHU OPATŘENÍ

I.1. Test tří kritérií byl proveden pouze formálně a jeho nesplnění není Úřadem dostatečně odůvodněné

Doporučení Komise Evropských společenství o relevantních trzích produktů a služeb (dále jen „Doporučení“) ze dne 17.12.2007 (2007/879/ES) trh č. 3 již nově neuvádí jako jeden z tzv. relevantních trhů. Bod 17 recitálu Doporučení resp. příslušné Vysvětlující memorandum týkající se Nového doporučení (C(2007)5406)² (dále jen „Memorandum“) v tomto případě předpokládá³, že národní regulační orgán by měl v případě trhů, které byly definovány a analyzovány na základě starého Doporučení, mít pravomoc uplatnit test tří kritérií za účelem posouzení, zda trh na základě vnitrostátních okolností nadále připadá v úvahu pro regulaci ex ante.

Memorandum v takovém případě předpokládá, že nová analýza takového trhu (v tomto případě trhu číslo 3) bude doplněna podrobným a detailním odůvodněním, proč se národní regulační orgán domnívá, že test tří kritérií je splněn (analogicky pak proč není splněn). V případě trhu č. 3 je toto detailní odůvodnění o to důležitější, že v případě staré analýzy trhu č. 3 (viz opatření obecné povahy ze dne 23.3.2006, kterým byla vydána analýza trhu č. A/3/03.2006-15) nebyl prakticky test tří kritérií proveden.

T-Mobile se přitom domnívá, že návrh se jediným Úřadem zkoumaným kritériem (přítomnost velkých a trvalých překážek vstupu na trh) zabývá ryze formálně a podrobné a detailní odůvodnění předpokládané Memorandem tedy bohužel vůbec neobsahuje (blíže viz část I.3).

I.2 Metodická nesprávnost provedeného testu tří kritérií

Základním předpokladem, z něhož je nutné vycházet při provádění testu tří kritérií, je předpoklad, že na tomto trhu (popřípadě na trhu či trzích s tímto trhem souvisejících) není uplatňována žádná regulace ex ante⁴. Z návrhu ovšem vyplývá, že test tří kritérií nebyl proveden za tohoto předpokladu (viz řádky 587 – 588 návrhu: „S ohledem na technologický vývoj, rychle postupující konvergenci sítí a služeb a účinky uložených nápravných opatření na souvisejících relevantních trzích ...). Právě naopak, přítomnost regulace ex ante na souvisejících relevantních trzích (tj. povinnost CS/CPS a WLR uložená na bývalém trhu č. 1 resp. LLU uložená na bývalém trhu č. 11) jsou základním faktorem, na kterém Úřad staví svůj názor, že v podmínkách České republiky není prvním kritériem testu tří kritérií v současné době již splněno. Je však zřejmé, že tento dle názoru T-Mobile mylný závěr Úřadu je důsledkem toho, že test tří kritérií nebyl proveden metodicky správně.

² Viz str. 50

³ Metodika návrhu nicméně stále vychází z Vysvětlujícího memoranda (C(2003)497), které se týká starého Doporučení (viz řádky 95 – 99 návrhu)

⁴ Tzv. Modified Greenfield Approach (viz např. Memorandum, str. 13)

I.3 Trh č. 3 nadále v podmínkách České republiky splňuje první kritérium testu tří kritérií

T-Mobile se (na rozdíl od Úřadu) domnívá, že trh č. 3 se v podmínkách České republiky nadále vyznačuje zejména velkými a trvalými překážkami vstupu na trh (tedy nadále splňuje první kritérium testu tří kritérií) a opírá tento svůj názor o několik skutečností:

- Identifikovaný subjekt s významnou tržní silou na základě staré analýzy trhu č. 3 (Telefónica O2 Czech Republic a.s., dále jen „Telefónica“) nadále na tomto disponuje nepadatelnou infrastrukturou (v podmínkách ČR prakticky infrastrukturou unikátní). Duplicitní infrastruktura umožňující nabízení veřejně dostupné národní telefonní služby poskytované v pevném místě pro nepodnikající fyzické osoby prakticky je v podmínkách České republiky budována v zanedbatelném rozsahu. Infrastrukturu Telefónicy by přitom s vysokou pravděpodobností nebylo možné k poskytování této služby (bez ex ante regulace uplatňované na tomto a dalších trzích elektronických komunikací) vůbec využívat.
- Telefónica si nadále na trhu č. 3 udržuje dominantní postavení a její tržní podíl se snižuje pouze zanedbatelně. Tato skutečnost svědčí o tom, že velké a trvalé překážky vstupu na trh nadále přetrvávají.
- Telefónica má nadále oproti konkurenčním operátorům možnost dosahovat na trhu č. 3 významných úspor z rozsahu a ze sortimentu.

Podíváme-li se přitom na text návrhu, lze říci, že celá analýza, na základě které Úřad dochází ke konstatování, že první kritérium testu tří kritérií již v současné době není v podmínkách České republiky splněno, se opírá o čtyři obecná tvrzení, která nejsou podložena žádnými důkazy:

- a) o blíže nespecifikovaný technologický vývoj a rychle postupující konvergenci sítí a služeb
- b) o účinky nápravných opatření uložených na souvisejících relevantních trzích
- c) o služby VoIP jakožto substitut služeb volání na bývalém trhu č.3
- d) o relativní administrativní nenáročnost vstupu na trh

ad a) T-Mobile není z návrhu zřejmé, konkrétně jaký technologický vývoj v období od minulé analýzy trhu č. 3 způsobil, popřípadě v nejbližší budoucnosti způsobí, že vlastnictví unikátní nepadatelné infrastruktury, kterou společnost Telefónica využívá k poskytování služeb na trhu č. 3, již není vysokou a trvalou bariérou vstupu na tento trh. Pokud se potom týká Úřadem pozorované rychle postupující konvergence, T-Mobile je naopak toho názoru, že na trzích elektronických komunikací v České republice (včetně trhu č. 3) je a v blízké budoucnosti i nadále bude dominantním jevem zejména silná substituce fixních služeb službami mobilními.

ad b) Vliv tohoto faktoru na případnou neexistenci vysokých a trvalých překážek vstupu na trh není relevantní (neboť je důsledkem metodicky nesprávného provedení testu tří kritérií - viz část I.2)

ad c) V souvislosti s možným vlivem VoIP na situaci na trhu č. 3 T-Mobile považuje za vhodné uvést několik skutečností, které význam tohoto vlivu výrazně zpochybňují:

- (i) domníváme se, že ani samotný Úřad dosud nemá vytvořen jasný názor, zda vůbec v současné době služby VoIP splňují kritéria stanovená pro veřejně dostupnou telefonní službu poskytovanou v pevném místě a zda se převážně (či úplně) nejedná o služby elektronických komunikací (viz problematika přístupu k číslům tísňového volání, nomadicita apod.),
- (ii) v případě staré analýzy trhu č. 3 ji Úřad za substitut nepovažoval (a do příslušného věcného vymezení trhu vůbec nezahrnul),⁵
- (iii) tvrzení, že „*Počet širokopásmových přístupů realizovaný prostřednictvím technologie ADSL (včetně zpřístupněných účastnických kovových vedení), systémů kabelových televizí či bezdrátových přístupových sítí – WiFi od minulé analýzy vzrostl natolik, že se veřejně dostupná telefonní služba poskytovaná prostřednictvím VoIP stala konkurentem „klasické telefonie“ je v případě České republiky, která se co do penetrace širokopásmových přípojek trvale pohybuje pod průměrem zemí Evropské unie spíše odvážné, zvláště pak pokud významná část těchto přístupů je připisována na vrub různým WiFi přípojkám, které jsou nejméně vhodnou technologií k využívání VoIP (stabilita připojení, latence apod.)*

ad d) Konečně pokud se týká vlivu posledního faktoru, totiž skutečnosti, že „*ke vstupu na tento trh postačuje pouhé oznámení o podnikání poskytovatele služeb*“, tato skutečnost platila již v případě „staré“ analýzy a již tehdy se navíc jednalo o natolik bezvýznamný faktor (ve vztahu k prvnímu kritériu testu tří kritérií), že v této analýze nebyl Úřadem vůbec zmiňován.

I.4 Zákon i Rámcová směrnice umožňují zrušení nápravných opatření pouze na základě analýzy relevantního trhu, která dojde k závěru, že příslušný relevantní trh je efektivně konkurenční

Úřad v návrhu (viz řádky 23 – 25) navrhuje zrušení povinností, které byly na trhu č. 3 uloženy podniku s významnou tržní silou na základě výsledků předchozí analýzy. Předpokládá přitom, že tak učiní na základě § 6 odst. 2 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích. Toto ustanovení zákona o elektronických komunikacích nicméně pouze deklaratorně stanovuje „Cíle a základní zásady regulace“, přičemž konkrétní postup, kterým Úřad případně zruší na relevantním trhu uložena nápravná opatření, stanovuje v § 51 odst. 6 zákona o elektronických komunikacích, který říká: „*Zjistí-li Úřad na základě zpracované analýzy, že relevantní trh je efektivně konkurenční, rozhodne o zrušení povinností uložených podle odstavců 3, 4 a 9.*“

Toto ustanovení Zákona transponuje do tuzemské právní úpravy článek 16 odst. 3 Rámcové směrnice. Zákon i Rámcová směrnice tedy stanovují, že zrušit povinnosti uložené podniku s významnou tržní silou lze **pouze v případě, pokud vnitrostátní regulační orgán dospěje k závěru, že příslušný relevantní trh je efektivně konkurenční**. Zákon (viz § 51) i Rámcová směrnice (viz článek 16) přitom předpokládají, že k tomuto závěru může vnitrostátní regulační orgán dospět **pouze na základě analýzy**. Z tohoto důvodu tedy není možné, aby Úřad

⁵ Viz str. 17 opatření obecné povahy ze dne 23.3.2006, kterým byla vydána analýza trhu č. A/3/03.2006-15

nápravná opatření na kterémkoliv relevantním trhu rušil na základě § 6 odst. 2 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, jak je zřejmě záměrem Úřadu.

Byť je návrh nazván „analýza trhu č. A/X/XX.2008-Y“ z návrhu jednoznačně vyplývá (viz řádky 19 a 20 návrhu), že Úřad novou analýzu trhu č. 3 vůbec neprovedl (pouze formálně zkoumal, zda trh v podmínkách České republiky splňuje či nesplňuje první kritérium testu tří kritérií). Na základě výše uvedeného je tedy zřejmé, že případnému zrušení povinností na trhu č. 3 musí přecházet nová analýza tohoto trhu, která musí shromáždit dostatečné podklady opravňující závěr, že tento trh je v podmínkách České republiky efektivně konkurenčním trhem. Než se tak stane, zůstávají v platnosti závěry staré analýzy, na jejímž základě ovšem Úřad konstatoval, že trh č. 3 není v podmínkách České republiky trhem efektivně konkurenčním.

II. STANOVISKA A NÁZORY K NÁVRHU OPATŘENÍ

Neuplatňujeme

S případnými dotazy a komentáři k těmto připomínkám se prosím kdykoli obračejte na Ing. Martina Čecháka, senior specialistu regulace společnosti T-Mobile, tel. 603 404 316, e-mail martin.cechak@t-mobile.cz.

S pozdravem,

Ing. Richard Stonavský
Senior manažer regulace
T-Mobile Czech Republic a.s.